

Miljöprövningsdelegationen

Ängabergs Lantbruks AB
kristian@angaberg.se

Ansökan om tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till anläggning med djurhållning på fastigheten Elestorp 7:425 i Laholms kommun

Beslut

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Hallands län meddelar, med stöd av 9 kap. 6 och 8 §§ miljöbalken, Ängabergs Lantbruks AB, org.nr. 556408-7384, tillstånd till djurhållning på fastigheten Elestorp 7:425 i Laholms kommun. Tillståndet omfattar en anläggning med maximalt 225 000 platser för slaktkycklingar.

Tillståndet innefattar uppförandet av 2 eller 3 nya stall i huvudsaklig överensstämmelse med något av alternativen i bilaga 1.

Miljöprövningsdelegationen godkänner miljökonsekvensbeskrivningen.

Villkor

För tillståndet gäller följande villkor:

Allmänt

- Om inte annat framgår av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget angivit i ansökningshandlingarna eller i övrigt åtagit sig i ärendet.

Buller

- Den ekvivalenta ljudnivån (L_{eq}) från verksamheten får utomhus vid bostäder inte överstiga följande värden:

50 dBA	helgfri måndag-fredag	kl. 06.00–18.00
45 dBA	lördagar, söndagar och helgdagar	kl. 06.00–18.00
45 dBA	kvällstid	kl. 18.00–22.00
40 dBA	natttid	kl. 22.00–06.00

Momentana ljud (L_{Fmax}) får inte överstiga 55 dBA nattetid kl. 22.00-06.00.

Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra att värdena riskerar att överskridas eller när tillsynsmyndigheten bedömer att det behövs. Kontroll ska ske med hjälp av närfältsmätningar och beräkningar alternativt immissionsmätningar. Mätning och beräkning av ekvivalent ljudnivå ska utföras för den tid då den bullrande verksamheten pågår.

Hantering av organiska gödselmedel, foder och tvättvatten

3. Hantering av organiska gödselmedel och fodermedel ska ske på sådant sätt att läckage och spill till omgivningen förebyggs och begränsas och så att olägenheter inte uppkommer. Om eventuellt spill eller läckage ändå uppstår, ska detta tas om hand så snart som möjligt.
4. Lagring av fasta organiska gödselmedel ska ske på tät platta och under tak eller annan likvärdig tät täckning, som förhindrar uppfuktning och minskar vindpåverkan. Dagvatten ska förhindras att rinna till gödselplattan.
5. Innehållet av växtnäring (kväve, fosfor och kalium) i organiska gödselmedel ska bestämmas genom analys eller balansberäkning minst en gång per år. En aktuell analys eller balansberäkning ska användas som underlag vid avyttring eller spridning av gödseln.
6. Tvätt- och spolvatten från rengöring av stallbyggnader samt förorenat vatten från hårdgjorda ytor ska samlas upp i tät behållare samt tas om hand så att vattnet inte förorenar mark eller vatten. Lagringskapaciteten för tvätt- och spolvatten ska motsvara minst 10 månader.
7. Skriftliga avtal ska upprättas för avyttring av stallgödsel. Avtalen ska omfatta det totala behovet av spridningsareal eller annan avsättning för den mängd stallgödsel som djurhållningen ger upphov till och som inte används i den egna verksamheten.

Skriftliga avtal ska också upprättas som säkerställer tillräcklig lagringskapacitet för uppkommen stallgödsel. Avtalen ska tillsammans med egen lagringskapacitet täcka minst 10 månaders produktion av gödsel.

Spridning av organiska gödselmedel

8. Vid spridning av organiska gödselmedel ska hänsyn tas till rådande och förväntade väderleksförhållanden, så att risken för näringsläckage och luktolägenhet begränsas.
9. Spridning av organiska gödselmedel får inte, utan medgivande från bostadsinnehavaren, ske närmare vattentäkt än 30 meter.
10. Spridning av tvätt- och spolvatten ska ske på åkermark i samband med gödselspridning eller under perioder då biologisk aktivitet finns i marken. Tvätt- och spolvatten får inte spridas på vattenmättad, översvämmad, snötäckt eller frusen mark. Tillsynsmyndigheten får besluta om annat omhändertagande om det är lämpligare.
11. Fosfortillförseln på arealer med P-AL klass IV B får, räknat som genomsnitt under en femårsperiod, högst motsvara bortförseln med skörden. Vid odling av potatis får spridningsareal med P-AL klass IV B tillföras högst 20 kg fosfor per ha och år, räknat som genomsnitt under en femårsperiod.

Kemiska produkter och avfall

12. Kemiska produkter och avfall ska förvaras och hanteras så att spill och läckage inte kan nå avlopp och så att förorening av mark, yt- och grundvatten undviks. Förvaring ska ske så att sinsemellan reaktiva ämnen inte kan blandas. Förvaring av flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska ske på tät invallad yta eller med motsvarande typ av säkerhetssystem för uppsamling av vätska. Uppsamlingsvolymen ska motsvara minst den största enskilda behållarens volym plus 10 % av volymen av övriga behållare inom samma invallning. Behållare ska skyddas mot påkörning och vid förvaring utomhus ska invallningen vara skyddad mot nederbörd.
13. Allt avfall som uppkommer i verksamheten ska hanteras så att återanvändning eller återvinning främjas. Avfall av olika slag ska samlas upp och förvaras var för sig för att underlätta den miljömässigt bästa vidarebehandlingen.

14. Aska från fastbränslepannan ska förvaras i tät behållare. Hanteringen av aska ska ske på sådant sätt att olägenheter för miljön förebyggs och begränsas.

Innan aska från förbränningen får användas för spridning på jordbruksmark ska samråd ske med tillsynsmyndigheten och analys göras av innehåll av tungmetaller samt näringsämnen (P, Ca, Mg och K). Detta ska ske före första spridningen av aska och därefter vid de tillfällen som någon förändring skett som kan leda till ändrat föroreningsinnehåll i askan eller när tillsynsmyndigheten begär det.

Utsläpp till luft

15. Stoft i rökgaserna från fastbränslepannan ska avskiljas med en reningsteknik motsvarande minst en väl fungerande multicyklon. Reningsanläggningens funktion ska kontrolleras regelbundet och genomförda servicearbeten ska dokumenteras. Mätning av stofthalt ska göras när tillsynsmyndigheten begär det.

Kontrollprogram

16. Ett aktuellt kontrollprogram ska finnas för verksamheten och följas. Kontrollprogrammet ska möjliggöra en bedömning av om villkoren följs. I kontrollprogrammet ska anges mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder. Bolaget ska skicka in ett kontrollprogram för verksamheten till tillsynsmyndigheten inom tre månader från det att detta tillstånd har tagits i anspråk.

Avveckling

17. Senast sex månader innan verksamheten i sin helhet eller i någon väsentlig del slutligt avvecklas ska en plan för avveckling upprättas och lämnas till tillsynsmyndigheten. Planen ska minst omfatta omhändertagande av lagrade kemiska produkter och avfall, inklusive farligt avfall, samt förslag till undersökning av de föroreningar som verksamheten kan ha gett upphov till.

Delegationer

Med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken överlåter Miljöprövningsdelegationen åt tillsynsmyndigheten att meddela de ytterligare villkor som kan behövas vad avser följande:

- D1. Åtgärder för att begränsa lukt från verksamheten (jfr villkor 3, 4 och 15 ovan).

D2. Omhändertagande av tvätt- och spolvatten (jfr villkor 10 ovan)

D3. Hantering av aska från fastbränslepannan (jfr villkor 14 ovan).

D4. Omhändertagande av kemiska produkter och avfall samt efterbehandling när verksamheten helt eller delvis upphör (jfr villkor 17 ovan).

Verkställighet och igångsättningstid

Miljöprövningsdelegationen bifaller sökandens yrkande om verkställighetsförordnande. Tillståndet får därmed tas i anspråk även om beslutet inte vunnit laga kraft.

Den tillståndsgivna verksamheten ska ha satts igång senast 7 år efter det att detta beslut vunnit laga kraft annars förfaller tillståndet. Tillsynsmyndigheten ska skriftligen meddelas både det datum då verksamheten sätts igång och det datum som tillståndet tas i anspråk.

Kungörelsedelgivning samt hur man överklagar

Miljöprövningsdelegationen förordnar med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932), att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Kungörelsen ska inom 10 dagar efter beslutsdatum införas i Post- och Inrikes Tidningar samt i Hallandsposten och på Länsstyrelsens webbplats.

Beslutet hålls tillgängligt hos Medborgarservice i Laholms kommun samt hos Länsstyrelsen, Slottsgatan 2 i Halmstad.

Eventuellt överklagande skickas till Länsstyrelsen, 301 86 Halmstad eller till e-postadress halland@lansstyrelsen.se. Ange vilket beslut som överklagandet gäller genom att ange diarienumret 1411-2026. Skriv också vilken ändring som begärs. För att överklagandet ska kunna prövas, måste det vara inkommet till Länsstyrelsen **senast den 27 oktober 2026**.

Länsstyrelsen skickar överklagandet vidare till Mark- och miljödomstolen i Vänersborg för prövning.

Kontakta Länsstyrelsen på tfn 010-224 30 00 eller halland@lansstyrelsen.se, om något är oklart.

Verksamhetskod och tillståndsplikt

Den planerade verksamheten är tillståndspliktig enligt 2 kap 1 § miljöprövningsförordningen, verksamhetskod 1.10-i. Anläggningens IED-kod är 6.6 a.

Verksamheten omfattas också av verksamhetskod 40.60, vilken avser anmälningsplikt för förbränningsanläggning med en total installerad tillförd effekt av mer än 500 kilowatt men högst 20 megawatt, om annat bränsle används än enbart fossil eldningsolja eller biogen eller fossil bränslegas.

Tidigare prövning

Verksamheten är ny och har inte prövats tidigare.

Ärendets handläggning

Ansökan med miljökonsekvensbeskrivning kom in till Miljöprövningsdelegationen den 20 februari 2026. Delegationen begärde vissa kompletteringar, vilka kom in den 14 och 17 april 2026. Ansökan kungjordes därefter i Hallandsposten och på Länsstyrelsens webbplats den 15 maj 2026. Ansökan sändes för yttrande till Samhällsbyggnadsnämnden i Laholms kommun och Länsstyrelsen. Yttrande från nämnden har inkommit. Bolaget har i sin tur haft möjlighet att bemöta yttrandet, men har avstått ifrån detta.

Ansökan och yrkanden

Yrkanden

Ansökan avser tillstånd till att uppföra en anläggning med maximalt 225 000 platser för slaktkycklingar.

Bolaget yrkar att:

- tillstånd enligt miljöbalkens 9 kapitel ska beviljas för att på fastigheten Elestorp 7:425 i Laholms kommun uppföra och driva stall för djurhållning med 225 000 platser för slaktkycklingar.
- anläggningen [ska få] placeras med en huvudsaklig utformning enligt presenterad situationsplan.
- de föreslagna villkoren ska fastställas.
- miljökonsekvensbeskrivningen ska godkännas.

- tillståndet [ska få] tas i anspråk även om det överklagas.
- driften av anläggningen ska ha satts i gång senast sju år efter det datum då tillståndet har vunnit laga kraft.

Åtaganden

Bolaget har i ansökan åtagit sig att bl.a.:

- Optimera foderstaten till djuren, så att proteinhalten optimeras i förhållande till djurens produktionscykel. Verksamheten kommer att drivas med fasutfodring som innebär en hög kväveeffektivitet, så att driften optimeras och att utsläpp av ammoniak och användning av resurser begränsas.
- Använda teknik för att erbjuda vatten till djuren som inte orsakar läckage till gödseln.

Villkor

Bolaget yrkar följande villkor för verksamheten:

Allmänt

1. Om inte annat framgår av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget angivit i ansökningshandlingarna eller i övrigt åtagit sig i ärendet.

Buller

2. Den ekvivalenta ljudnivån (Leq) från verksamheten får utomhus vid bostäder inte överstiga följande värden:
50 dBA helgfri måndag-fredag kl. 06.00–18.00
45 dBA lördagar, söndagar och helgdagar kl. 06.00–18.00
45 dBA kvällstid kl. 18.00–22.00
40 dBA nattetid kl. 22.00–06.00.

Momentana ljud får inte överstiga 55 dBA nattetid kl. 22.00–06.00.

Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra att värdena riskerar att överskridas eller när tillsynsmyndigheten bedömer att det behövs. Kontroll ska ske med hjälp av närfältsmätningar och beräkningar alternativt immissionsmätningar. Mätning och beräkning av

ekvivalent ljudnivå ska utföras för den tid då den bullrande verksamheten pågår.

Hantering av organiska gödselmedel, foder och tvättvatten

3. Hantering av organiska gödselmedel och fodermedel ska ske på sådant sätt att läckage och spill till omgivningen förebyggs och begränsas och så att olägenheter för närboende motverkas. Om eventuellt spill eller läckage ändå uppstår ska detta tas om hand så snart som möjligt.
4. Lagring av fasta organiska gödselmedel ska ske på tät platta och under tak eller annan likvärdig tät täckning, som förhindrar uppfuktning och minskar vindpåverkan. Ytvatten ska förhindras att rinna till gödselplattan.
5. Innehållet av växtnäring (kväve, fosfor och kalium) i gödsel som ska användas i växtodling ska bestämmas genom analys eller balansberäkning minst en gång per år. En aktuell analys eller balansberäkning ska användas som underlag vid avyttring eller spridning av gödseln.
6. Tvätt- och spolvatten från rengöring av stallbyggnader, samt förorenat vatten från hårdgjorda ytor ska samlas upp i tät behållare samt tas omhand så att vattnet inte förorenar mark eller vatten. Lagringskapaciteten för ska motsvara minst 10 månaders produktion av tvätt- och spolvatten.
7. Skriftliga avtal ska upprättas för avyttring av stallgödsel. Avtalen ska omfatta det totala behovet av spridningsareal och/eller annan avsättning för den mängd stallgödsel som djurhållningen ger upphov till och som inte används i den egna verksamheten. Skriftliga avtal ska också upprättas som säkerställer tillräcklig lagringskapacitet för uppkommen stallgödsel. Avtalen ska tillsammans med egen lagringskapacitet täcka minst tio månaders produktion av gödsel.

Spridning av organiska gödselmedel

8. Vid spridning av organiska gödselmedel ska hänsyn tas till rådande och förväntade väderleksförhållanden, så att risken för näringsläckage och luktolägenhet begränsas.

Avfall och kemiska produkter

9. Kemiska produkter och avfall ska förvaras och hanteras så att spill och läckage inte kan nå avlopp och så att förorening av mark, yt- och grundvatten undviks. Förvaring ska ske så att sinsemellan reaktiva ämnen inte kan blandas. Förvaring av flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska ske på tät invallad yta eller med motsvarande typ av säkerhetssystem för uppsamling av vätska. Uppsamlingsvolymen ska motsvara minst den största enskilda behållarens volym plus 10 % av volymen av övriga behållare inom samma invallning. Behållare ska skyddas mot påkörning och vid förvaring utomhus ska invallningen vara skyddad mot nederbörd.
10. Aska från fastbränslepannan ska förvaras i tät behållare. Hanteringen av aska ska ske på sådant sätt att olägenheter för miljön förebyggs och begränsas. Innan aska från förbränningen får användas för spridning på jordbruksmark ska samråd ske med tillsynsmyndigheten och analys göras av innehåll av tungmetaller samt näringsämnen (P, Ca, Mg och K). Detta ska ske före första spridningen av aska och därefter vid de tillfällen som någon förändring skett som kan leda till ändrat föroreningsinnehåll i askan eller när tillsynsmyndigheten begär det.

Utsläpp till luft

11. Stoft i rökgaserna från fastbränslepannan ska avskiljas med en reningsteknik motsvarande minst en väl fungerande multicyklon. Reningsanläggningens funktion ska kontrolleras regelbundet och genomförda servicearbeten ska dokumenteras. Mätning av stofthalt ska göras när tillsynsmyndigheten begär det.

Kontrollprogram

12. Ett aktuellt kontrollprogram ska finnas för verksamheten och följas. Kontrollprogrammet ska möjliggöra en bedömning av om villkoren följs. I kontrollprogrammet ska anges mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder. Kontrollprogrammet ska vara upprättat och kunna uppvisas för tillsynsmyndigheten senast tre månader efter tillståndet har tagits i anspråk.

Avveckling

13. Senast sex månader innan verksamheten i sin helhet eller i någon väsentlig del slutligt avvecklas ska en plan för avveckling upprättas och lämnas till tillsynsmyndigheten. Planen ska minst omfatta omhändertagande av lagrade kemiska produkter och avfall, inklusive farligt avfall, samt förslag till undersökning av de föroreningar som verksamheten kan ha gett upphov till.

Delegationer

Miljöprövningsdelegationen föreslår att överlåta åt tillsynsmyndigheten att föreskriva ytterligare villkor angående:

- D1. Hantering av aska från fastbränslepannan (jfr villkor 10 ovan).
- D2. Omhändertagande av kemiska produkter och farligt avfall samt efterbehandling då verksamheten helt eller delvis upphör (jfr villkor 13 ovan).

Ur bolagets beskrivning av verksamheten

Av bolagets beskrivning av verksamheten framgår bl.a. följande.

Allmänt

Jordbruksverksamhet har bedrivits under lång tid på platsen. Gården har varit i familjens ägo under fem generationer och driften har varierat över tiden i takt med jordbrukets tekniska utveckling och efterfrågan på produkter från konsumenter. Tidigare har det funnits djur på gården. Nuvarande verksamhet består av växtodling med inriktning på rotfrukter och paketering av dessa. Inom verksamheten bedrivs även elproduktion med vindkraft och solpaneler. Bolaget planerar nu att uppföra en anläggning med uppfödning av slaktkycklingar. Det totala antalet platser kommer att vara maximalt 225 000 platser för slaktkyckling, fördelat på två till tre stallbyggnader.

De planerade stallbyggnaderna kommer att ha en produktionsyta om totalt 9 000 m². Bolaget har redovisat två alternativa utformningar och söker tillstånd för båda, så att möjlighet finns att välja alternativ när ett tillstånd har givits. Utformningsalternativen består i att anläggningen byggs med två eller tre stall. Utformningen med två stallbyggnader innebär att det finns två avdelningar per stall och att dessa ges en storlek om 4 500 m² vardera, med invändigt mått ca 43 x 105 meter. Vid utformning med tre stallbyggnader kommer dessa

att ha en yta om 3 000 m² vardera, med invändigt mått 23 x 130 meter. Bolaget har angett två utformningar av anläggningen med de tre stallbyggnaderna, där stallbyggnaderna orienteras i nord-sydlig alternativt i öst-västlig riktning.

Lokalisering

Platsen är belägen på landsbygden i Laholms kommun intill anläggning med jordbruksproduktion. De närmaste samhällena är Veinge och Genevad, på ett avstånd om ca 700–1 500 m från platsen. I omgivningen finns verksamheter i jordbrukssektorn och spridd bostadsbebyggelse. Markbehovet utgörs av ytan för anläggningen med stallbyggnader och kringutrustning samt yta för logistik inom området. Anläggningsområdet för den planerade verksamheten omfattar cirka 2,7 hektar åkermark. Placeringen av anläggningens delar har anpassats så att befintlig logistik i form av tillfartsväg och körytor kan nyttjas, vilket begränsar ianspråktagandet av jordbruksmark. Den ansökta verksamheten utgör vidare en utveckling av den areella näringens utveckling i enlighet med intentionerna i Laholms kommuns översiktsplan.

Teknisk beskrivning av verksamheten

Av den tekniska beskrivningen framgår bl.a. följande:

Stall

Verksamheten kommer att bedrivas i två eller tre stallbyggnader, där varje stall har en storlek om 3 000 m²–4 500 m². Stallbyggnaderna kommer att vara isolerade och försedda med värme samt mekanisk ventilation för att säkerställa ett optimalt stallklimat. Uppvärmningen kommer att ske med fastbränslepanna med ett beräknat effekttbehov om cirka 800 kW. Värmesystemet är vattenburet och värmen avses distribueras i stallbyggnaderna via en kombination av golvvärme, aerotemperar eller värmerör längs väggarna. Det är i dagsläget inte bestämt om bolaget kommer att satsa på en utformning med två eller tre stallbyggnader, bolaget har därför redovisat båda utformningsalternativen.

Uppvärmning

Valet av uppvärmningssystem syftar till att säkerställa en jämn temperaturfördelning och ett gott stallklimat ur djurvälståndssynpunkt, samtidigt som energianvändningen optimeras. Uppvärmning planeras ske med fastbränslepanna som eldas med flis. Värmesystemet i stallarna kommer att vara vattenburet, där värmen distribueras via

aerotemprar eller värmerör. Därutöver installeras golvvärme, vilken främst används för upptorkning av stallbyggnaderna efter tvätt.

Aerotemprar är tak- eller väggmonterade fläktluftvärmare anslutna till det vattenburna systemet, vilka värmer och cirkulerar luften i stallet. En nackdel med aerotemprar är att de kan ge upphov till ljud vid start. Värmerör utgörs av radiatorer placerade längs stallbyggnadernas sidor och bidrar till en jämn och tyst värmeavgivning. En jämn värmefördelning och god luftcirkulation är viktiga faktorer för att upprätthålla en torr ströbädd, vilket är avgörande för stallklimatet, djurhälsan och för att begränsa ammoniakavgång. Vid driftstopp i fastbränslepannan kommer en reservoljepanna att finnas tillgänglig och kunna tas i drift. Detta är nödvändigt eftersom kycklingarna är känsliga för temperaturfall.

Fastbränslepannan kommer att ha en preliminär effekt om cirka 800 kW och omfattas därmed inte av förordningen (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar, eftersom den installerade effekten understiger 1 MW. Skorstenen som hör till pannan uppskattas få en höjd på cirka 10 meter. För att minska stoftutsläpp kommer pannan att utrustas med en multicyklon för avskiljning av partiklar ur rökgaserna. Denna teknik är etablerad och vanligt förekommande för pannor i denna storlek och bedöms vara tillräcklig för att uppnå god stoftavskiljning vid användning av träflis som bränsle. Askan från fastbränslepannan samlas upp i en täckt container och återförs till mark, efter beräkning av lämplig giva i relation till innehåll av fosfor och tungmetaller.

Gödselhantering

Efter avslutad produktionsomgång lastas djuren ut och kvar i stallet finns den torra ströbädden, bestående av strömaterial och gödsel. Utgödsling sker genom att ströbädden tas ut med lastmaskin och lastas i container, vagn eller lastbil, beroende på transportavstånd och mottagare. Gödseln används antingen inom den egna växtodlingen eller hämtas av extern mottagare.

Gödsel som används i den egna växtodlingen sprids direkt på egen åkermark eller lagras på en gödselplatta på fastigheten och sprids vid ett senare tillfälle. Gödselplattan planeras i första hand att ha en lagringskapacitet som motsvarar behovet i den växtodling som sökanden driver, vilket motsvarar ca 440 m³, vilket i sin tur motsvarar två driftomgångar. Plattan kommer att vara försedd med stödmurar.

Resterande lagringsbehov uppfylls genom lagring hos mottagare av gödseln och regleras genom avtal.

Gödseln är mycket torr, vilket är ett resultat av ett bra stallklimat och spillfria dricksvattennipplar. Efter utgödsling sker torrsopning med sopmaskin eller sopaggregat monterat på lastmaskin. Utanför portarna finns en gjuten platta som underlättar uppsamling av eventuellt spill vid lastningen. Plattan sopas efter avslutad gödseltransport och allt uppsopat material transporteras bort tillsammans med gödseln. Efter rengöringen är stallet i princip fritt från gödsel och näringsämnen. Därefter genomförs högttryckstvättning med uppsamling av tvättvatten. Vattnet har mycket lågt innehåll av näringsämnen och föroreningar, men lagras ändå i en särskild tvättvattenbrunn för senare spridning på åkermark. Som avslutande steg genomförs desinfektion, där alla ytor beläggs med vattenblandat desinfektionsmedel genom dimning. Detta vatten samlas inte upp utan torkar bort genom uppvärmning.

Tvättvatten

Verksamheten beräknas generera cirka 840 m³ tvättvatten per år, baserat på 8,5 produktionsomgångar. Stallbyggnaderna kommer att vara försedda med golvbrunnar som är anslutna till anläggningens tvättvattenbrunn med en lagringskapacitet om cirka 700 m³. Denna kapacitet motsvarar lagring av tvättvatten från cirka sju produktionsomgångar, vilket i praktiken uppfyller kravet på lagring av tio månaders tvättvattenproduktion. Tvättvattnet sprids därefter på åkermark under lämpliga väder- och markförhållanden.

Ur bolagets miljökonsekvensbeskrivning

Av miljökonsekvensbeskrivningen framgår bl.a. följande:

Lokalisering

Detalj- och översiktsplan

Den planerade verksamheten omfattas inte av någon detaljplan. I anläggningens omgivning finns detaljplaner för tätorterna Genevad och Veinge, vilka inte berör den aktuella verksamheten.

Den gällande översiktsplanen är *Översiktsplan 2050*, antagen av Laholms kommuns kommunfullmäktige den 25 november 2025. Enligt översiktsplanen utgör Laholmsslätten, där den sökta anläggningen är belägen, en svagt böljande fullåkersbygd. Landskapet präglas av stora sammanhängande åkerarealer där gårdsbebyggelse och

mindre dungar skapar visuella avbrott mellan fälten. Odlingslandskapet består av stora åkrar som bildar ett kontinuerligt lapptäcke, med endast begränsade inslag av betesmark. Brukningsvärdet inom Laholmsslätten bedöms vara högt och baseras i stor utsträckning på mycket goda produktionsförutsättningar, även ur ett nationellt perspektiv.

Vid etablering av enstaka bostadsbebyggelse betonar översiktsplanen vikten av att bibehålla den produktiva fullåkersbygdens effektivitet genom att fältens storlek och geometri bevaras. Vidare ska nya barriärer som kan försvåra brukandet eller öka avståndet mellan odlingsmark och brukningscentrum undvikas. Odlingslandskapets karaktärsskapande kvaliteter ska värnas och natur- och kulturobjekt ska fortsatt utgöra värdefulla rekreativa och ekologiska miljöer samt stråk.

Laholms kommuns översiktsplan medger att byggnation på jordbruksmark kan vara motiverad när den är nödvändig för utveckling av platsbundna areella näringar. En sådan utveckling bedöms vara förenlig med planens inriktning under förutsättning att jordbrukets långsiktiga brukbarhet och rationella drift inte försämras.

Mot bakgrund av översiktsplanens inriktning för Laholmsslätten bedömer bolaget att den ansökta lokaliseringen är förenlig med gällande översiktsplan. Den ansökta verksamheten innebär en utveckling av den areella näringen och bedöms vara i linje med planens intentioner avseende effektiv markanvändning och bevarande av odlingslandskapets karaktär.

Naturreservat och Natura 2000

På ett avstånd om cirka 4 km sydväst om verksamheten finns Tjärby sanddynreservat, vilket utgör både naturreservat och Natura 2000-område. Tjärby sanddynreservat har höga bevarandevärden kopplade till sina unika sanddynsmiljöer med huvudsakligen tallskog som växer på kilometerlånga, rundade fossila sanddyner. Reservatet är värdefullt för sin sandbundna flora och fauna.

Söder om samhället Veinge, på ett avstånd om cirka 2 kilometer från verksamheten, ligger naturreservatet Vessinge sandhedar. Vessinge sandhedar är en av länets främsta naturbetesmarker för hotade arter knutna till ogödslade ängs- och hagmarker. Området består av ett öppet och sandpräglat beteslandskap mellan Veinge och Vessingesjön och kännetecknas av rik örtflora, värdefullt insektsliv samt förekomst av solexponerade sandblottor.

Med hänsyn till det stora avståndet bedöms sökandens verksamhet inte kunna medföra någon påverkan på områdena.

Riksintressen

Det närmaste riksintresset för naturvård är Laholmsbukten–Eldsbergaåsen–Genevadsån–Lagan, vars närmaste del är belägen cirka 400 meter från gödselplattan vid Vessingeån. Avståndet till närmaste stallbyggnad uppgår till cirka 600 meter.

Området visar tydligt landskapets utveckling efter senaste nedisningen och de kustprocesser som formar en sandvandringskust. De strandnära dynerna hyser ett rikt växt- och djurliv, inklusive flera hotade arter som fältpiplärka, martorn och praktnejlika. Områdets värden är beroende av ostörda naturprocesser och kan påverkas negativt av exempelvis bebyggelse, anläggningar, markslitage, schaktning, muddring, täktverksamhet, utsläpp av näringsämnen samt förändrad markanvändning såsom upphörd betesdrift eller igenväxning.

I Genevadsån, inklusive biflödena Alslövsån, Brostorpaån och Vessigeån, förekommer värdefulla, ursprungliga bestånd av lax och havsöring samt områden med mycket goda bottenfaunaförhållanden. Verksamheten är inte belägen inom riksintresseområdet och ger inte heller upphov till några effekter som kan påverka riksintresset. Bolagets verksamhet förväntas inte ge upphov till någon negativ påverkan på riksintresset för naturvård.

Vid kuststräckan längs Laholmsbukten finns också riksintressen för rörligt friluftsliv, högexploaterad kust samt friluftsliv. Dessa områden är belägna på ett avstånd om cirka 5–6 kilometer från den planerade verksamheten. Med hänsyn till det stora avståndet bedöms verksamheten inte ha någon möjlighet att påverka dessa riksintressen.

Det närmaste riksintresset för kulturmiljövård är Tjärby som ligger runt 900 meter ifrån verksamheten. Riksintresset utgör en kyrkby med bebyggelse från 1700- till 1900-talet. Området omges av ett odlingslandskap med en hög koncentration av fornlämningar, bland annat storhögar och resta stenar. Mot bakgrund av det stora avståndet bedöms sökandens verksamhet inte kunna ge upphov till någon påverkan på riksintresset.

Kulturmiljö och fornlämningar

Platsen omfattas inte av riksintresse för kulturmiljövården. Inga kända fornlämningar är registrerade inom det område som berörs av de planerade stallbyggnaderna.

Fornlämningen Ängabjärshögen ligger cirka 150 meter söder om det område där de nya stallbyggnaderna planeras och bedöms inte påverkas av etableringen. Om fornlämningar eller föremål som kan antas vara fornlämningar påträffas vid markarbeten kommer Länsstyrelsen att kontaktas i enlighet med 2 kap. kulturmiljölagen (1988:950).

Alternativ lokalisering och utformning

Det finns många platser på landsbygden som lämpar sig väl för djurhållning. En möjlig alternativ lokalisering av verksamheten utgörs av åkermark belägen på fastigheten Köpinge 4:2 i Laholms kommun.

Denna lokalisering saknar, till skillnad från den ansökta lokaliseringen, en ändamålsenlig tillfartsväg och skulle därför kräva upprustningsåtgärder. Vidare förutsätter lokaliseringen investering i elanslutning och en ny vattentäkt, vilket bedöms medföra ytterligare kostnader i storleksordningen cirka 3–5 miljoner kronor. Kostnaden omfattar bland annat borrhning, pumpinstallation, vattenrening samt eventuellt vattenmagasin, transformatorstation och elanslutning.

Vid den ansökta lokaliseringen utgör de tillkommande stallbyggnaderna en integrerad del av den befintliga lantbruksenheten, medan den alternativa lokaliseringen innebär en avskild etablering på öppen åkermark. Den alternativa placeringen skulle därmed ge intryck av en helt ny anläggning och medföra en mer påtaglig påverkan på landskapsbilden och omgivningen. Vidare innebär den alternativa lokaliseringen ett ökat avstånd till sökandens bostad, vilket medför fler transporter och ett ökat behov av logistik för tillsyn av djuren och den löpande driften av anläggningen.

Antalet närboende inom ett avstånd om cirka 500 meter från den alternativa lokaliseringen uppgår till omkring 20 bostäder, jämfört med den ansökta lokaliseringen där cirka 5 bostäder är belägna på motsvarande avstånd. Sammantaget bedöms den ansökta lokaliseringen vara mer lämplig, i första hand med avseende på omgivningspåverkan och i andra hand ur drift- och tillsynsperspektiv. Den aktuella ansökan innebär att slaktkycklingproduktion integreras i

den befintliga jordbruksverksamheten och möjliggör ett effektivt nyttjande av befintlig infrastruktur.

Nollalternativet

Enligt 6 kap 35 § 3. MB ska en miljökonsekvensbeskrivning innehålla en beskrivning om rådande miljöförhållanden innan verksamheten påbörjas och hur dessa förhållanden förväntas utveckla sig om verksamheten inte påbörjas. En lokalisering av verksamheten till platsen medför vissa miljöeffekter. Utebliven etablering på platsen innebär att den ökade efterfrågan av slaktkycklingar i stället kommer att täckas genom produktionsökning på annan plats eller genom import.

Det råder brist på organiska gödselmedel i södra Sverige, vilket innebär att växtodlare i närområdet till stor del är beroende av importerad mineralgödsel. En ökad produktion av organisk gödsel enligt den planerade verksamheten skulle bidra till att minska detta beroende och stärka kretsloppet inom det regionala jordbruket. Nollalternativet innebär att de lokala miljöförhållandena inte förändras, men att det ökade behovet av svensk kycklingproduktion i stället behöver tillgodoses genom nyetablering eller utökning av anläggningar på annan plats och av annan verksamhetsutövare.

Hantering av gödsel

Vid avslutad omgång lastas djuren ut och kvar finns den torra ströbädden som består av strömaterial och djurens gödsel. Utgödsling sker genom att ströbädden lastas ut med lastmaskin till traktordragen vagn, lastväxlarcontainer eller direkt till lastbil beroende på vem som köper gödseln. Rådigheten över den gödsel som säljs övergår till mottagaren i samband med att gödseln transporteras bort från anläggningen.

Gödsel som används i den egna växtodlingen sprids direkt på egen åkermark eller lagras på en gödselplatta på fastigheten och sprids vid ett senare tillfälle. Gödselplattan planeras i första hand ha en lagringskapacitet som motsvarar behovet i den växtodling som sökanden driver, vilket motsvarar ca 440 m³, vilket i sin tur motsvarar två driftomgångar. Plattan kommer att vara försedd med stödmurar. Resterande lagringsbehov uppfylls genom lagring hos mottagare av gödseln och regleras genom avsiktsförklaringar eller avtal.

Efter utgödsling och torrsopning är stallutrymmena i det närmaste fria från gödsel och näringsämnen. Nästa steg är högtryckstvättning

och desinficering av stallutrymmena. Det tvättvatten som uppstår har ett mycket lågt innehåll av näringsämnen och kan inte likställas med gödselvatten.

Växtodling

Sökanden bedriver växtodling som omfattar cirka 97 hektar åkermark. Produktionen är främst inriktad på rotfrukter som morötter, potatis och rödbetor, men även ärter, höstveten och vårkorn. Gröda och gödsling anpassas utifrån markens kartering och förväntad skörd med hänsyn till ett effektivt växtnäringsutnyttjande. Växtodlingsrådgivning används som en del av den löpande planeringen av växtodlingen. Vid spridning av stallgödsel tas hänsyn till rådande väderleksförhållanden och markförhållanden för att begränsa luktpåverkan på omgivningen och för att minska ammoniakavgång och risken för näringsförluster. Gödsel sprids i enlighet med gällande lagstiftning och vedertagen praxis.

Den norra delen av fastigheten gränsar till vattendraget Vessingeån. Längs vattendraget finns en permanent bevuxen, ogödslad skyddszon i syfte att minska risken för ytavrinning och växtnäringsläckage till vattenmiljön. Jordarten på fastigheten utgörs främst av glacial lera och postglacial sand, med inslag av silt. Längs Vessingeån förekommer svämsediment (lera-silt).

Sammantaget bedrivs växtodlingen på fastigheten med hänsyn till markens egenskaper och omgivande miljö. Markkartering visar att åkermarken har varierande näringsstatus, med generellt måttliga till höga fosforhalter (P-AL), vilket beaktas vid planering av växtföljd och gödsling.

Gödslingen är behovsanpassad och utgår från grödornas näringsbehov samt markens befintliga näringsinnehåll, vilket begränsar risken för överskott av växtnäring. Den permanenta, ogödslade skyddszonen längs Vessingeån bidrar ytterligare till att minska risken för ytavrinning och växtnäringsläckage. Mot denna bakgrund bedöms växtodlingen inte medföra någon betydande negativ påverkan på mark- eller vattenmiljö.

Utsläpp till vatten

Det vatten som betraktas som nedsmutsat i verksamheten utgörs huvudsakligen av tvättvatten från rengöring av stallavdelningar. Tvättvattnet leds via golvbrunnar i stallbyggnaderna till en tät

tvättvattenbrunn, vilket säkerställer att vattnet samlas upp och inte når omgivande mark eller vattenmiljö.

Gödseln är torr och lätt att hantera, vilket innebär att den inte rinner eller sprids okontrollerat. Hanteringen av gödsel sker i samband med att stallarna töms, vilket sker omkring 8,5 gånger per år och är därmed begränsad i tid. Foderhanteringen sker i helt slutna system, vilket ytterligare minskar risken för spill och förorening. Avloppsanordningen för personalutrymmen kommer att utformas efter särskild prövning av kommunen. Sammantaget bedöms denna hantering av nedsmutsat vatten förebygga risken för förorening av omgivningen.

Det vatten som uppstår på anläggningen är dagvatten som hamnar på tak och hårdgjorda ytor. Detta vatten är regnvatten och förutsätts ha samma innehåll av föroreningar som det som finns i regnvattnet. Marken kring stallbyggnaden kommer att hårdgöras, troligen med en grusad yta. Anläggningens totala yta beräknas uppgå till cirka 2,7 ha med en byggnadsyta om cirka 1 ha.

Dagvatten från de befintliga byggnadernas tak infiltreras lokalt i marken. För de tillkommande stallbyggnaderna avses i första hand en motsvarande hantering. På platsen finns inget registrerat diktningföretag. Åkermarken är systemtäckdikad och vattnet leds via dräneringsledningar till en anlagd damm. Om markförhållandena inte medger lokal infiltration av dagvatten avses vattnet i stället tas om hand inom det befintliga dräneringssystemet. Sammantaget bedöms varken lokal infiltration eller hantering via det befintliga dräneringssystemet medföra någon negativ påverkan på omgivningen.

Miljökvalitetsnormer

Platsen finns i Genevadsåns avrinningsområde där närmaste ytvattenförekomst är Vessingeån (Mynningen-Prästabäcken) med ID SE627487-133116. Enligt Vattenmyndigheternas bedömning i förvaltningscykel 3 har vattenförekomsten klassificerats som måttlig ekologisk status, medan den kemiska statusen inte uppnår god (Vattenmyndigheterna, 2026).

Enligt fastställda miljökvalitetsnormer (Vattenmyndigheterna, 2026) ska god ekologisk status uppnås senast år 2033 och god kemisk ytvattenstatus ska uppnås, med undantag för bromerade difenyletrar samt kvicksilver och dess föreningar, vilka omfattas av undantag enligt gällande regelverk.

Den som söker tillstånd enligt miljöbalken ska redovisa verksamhetens nuvarande och förväntade påverkan på de parametrar som ligger till grund för vattenförvaltningens statusklassning av vattenförekomsten. Om vattenförekomsten har en fastställd miljökvalitetsnorm för ekologisk status, och verksamheten kan påverka möjligheten att uppnå eller bibehålla denna status, ska det även redovisas vilka åtgärder som vidtas för att undvika en sådan påverkan. Som grund används vattenförekomstens statusklassning och kvalitetsfaktorer. Syftet är att miljökonsekvensbeskrivningen översiktligt ska beskriva den påverkan som kan förväntas och därmed uppfylla miljöbalkens hänsynsregler.

Området är också beläget över grundvattenförekomsten Veinge (ID SE627187-384320), som har god kemisk och kvantitativ status (VISS, 2026). Driften av anläggningen kommer inte att ge upphov till utsläpp av förorenat vatten som leds till recipient eller annan vattenförekomst. Det föreligger därmed ingen risk för påverkan på närliggande yt- eller grundvattenförekomster.

Bolaget bedömer att den planerade anläggningen inte kommer att äventyra möjligheten att uppnå god ekologisk eller god kemisk status för ytvattenförekomsten Vessingeån (Mynningen-Prästabäcken) och inte heller äventyra bibehållen god kemisk och kvantitativ status för grundvattenförekomsten Veinge.

Utsläpp till luft

Ammoniak

Ammoniak (NH_3) som avges till luft från djurhållning och gödselhantering kan deponeras på mark, växtlighet och i vattenmiljöer, vilket kan bidra till övergödning och i vissa fall påverka försurningsprocesser. Effekterna är komplexa och beror på både upptagsmekanismer och kemiska omvandlingar.

Ammoniak är en basisk gas som delvis kan neutralisera försurande ämnen i atmosfären. När ammoniak omvandlas till ammonium (NH_4^+) i nederbörd kan den initialt motverka försurning. Men den långsiktiga effekten beror på vad som händer med ammoniumjonen efter depositionen. Om ammonium tas upp av växter frigörs en vätejon (H^+), vilket innebär att nettoeffekten blir neutral i försurningshänseende. Om ammonium istället omvandlas till nitrat (NO_3^-) och inte tas upp av växter frigörs två vätejoner, vilket medför en nettoförsurning.

Ammoniakdeposition sker huvudsakligen genom två processer:

- Våtdeposition: Transport av lösta föroreningar med nederbörd. Detta är den dominerande processen för vattenlösliga ämnen som ammoniak och ammonium. Transporten sker genom gravitation, men enligt metodik utvecklad av Natural Resources Wales är bidraget från våtdeposition nära källan litet och kan i vissa fall försummas.
- Torrdeposition: En kontinuerlig process där ammoniak deponeras direkt från luften till ytor via atmosfärisk turbulens. Till skillnad från våtdeposition spelar gravitationen här mindre roll. Depositionshastigheten varierar beroende på ytans egenskaper, såsom vegetationstyp och fukthalt.

Spridningen av ammoniak från källan sker både i horisontell och i vertikal riktning (Jordbruksverket, 1997). Huvuddelen av spridningen sker i det så kallade blandningsskiktet i atmosfären, beläget på mellan cirka 500 och 1 500 meters höjd. Transportavståndet för ammoniak beror på vindförhållanden och depositionshastighet, men generellt transporteras ammoniak kortare sträckor än andra kväveföreningar såsom kväveoxider (NO_x). Cirka hälften av utsläppt ammoniak deponeras inom 50 km från utsläppskällan, vilket innebär att påverkan främst är lokal.

Ammoniak reagerar dessutom med sura ämnen i atmosfären och bildar salter som ammoniumsulfat ($(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4$) och ammoniumnitrat (NH_4NO_3). Dessa är partikelformiga ämnen som är hygroskopiska och kan transporteras över betydligt längre avstånd än gasformig ammoniak. Transportsträckan påverkas av nederbörd, atmosfäriska förhållanden och förekomst av andra luftföroreningar. Det beräknas att en halvering av koncentrationen av ammoniak och partiklar sker i medeltal vid varje 400 km från utsläppskällan (Jordbruksverket, 1997).

Kväveförluster i form av ammoniak sker i varierande omfattning från verksamheter med djurhållning. De huvudsakliga källorna till utsläppen är från stallbyggnader, gödsellager och vid spridning av gödsel i växtodling. Det finns ett antal faktorer som påverkar hur stor del av ammoniakerna som kan avgå och några av dessa faktorer går att påverka vid drift av anläggningen och hur den utformas. Under nedanstående rubriker beskrivs de åtgärder som bolaget avser att tillämpa.

Foderstyrning

Ju mer kväve som stoppas in i djuret desto mer utsöndras och kan avgå som ammoniak. Därför är det viktigt att anpassa fodret till djurens behov i varje skede av uppfödningen eller produktionscykeln. Ammoniakemissionen från gödseln minskar om kväveinnehållet optimeras. Förhållandet är linjärt vilket innebär att samma sänkning av kväveinnehållet ger samma minskning av ammoniakemissionen.

Den viktigaste åtgärden för att minska ammoniakavgången är att minska den totala mängden kväve som utsöndras av djuret. Detta är i sin tur beroende av hur väl foderstaten är balanserad i förhållande till djurets behov.

Verksamheten kommer att arbeta aktivt för att optimera foderstatens råproteinhalt och proteinets nedbrytbarhet. Verksamheten kommer att använda foder av god kvalitet, där foderstat anpassas av foderrådgivare utifrån djurens fas i tillväxten. Fodereffektiviteten kommer också att följas upp i enlighet med BAT-slutsatser över foderstyrning avseende utsöndrad mängd fosfor och kväve.

Inhysning

Stallbyggnadens inhysningssystem och tekniska lösningar har stor betydelse för mängden ammoniak som avgår från stallet. Ammoniakemission är en komplex process där flera faktorer samverkar, bland annat fukt i ströbädden, ventilation, temperatur, dricksvattensystem och djurhälsa. Ett bra inomhusklimat främjar även djurens hälsa, vilket minskar risken för diarréer och därmed ytterligare fukt i ströbädden. Enligt slutsatserna om bästa tillgängliga teknik (BAT) för intensiv uppfödning av fjäderfä och gris, framtagna av Europeiska kommissionen (2017), är det av särskild vikt att skapa en torr ströbädd för att begränsa ammoniakutsläppen från fjäderfästallar. Vid bolagets anläggning möjliggörs en torr ströbädd genom samspelet mellan flera olika faktorer:

- Dricksvattensystemet utformas för att undvika spill och blöta ytor, vilket enligt BAT-dokumentet kan minska ammoniakförlusterna med 20–30 % jämfört med referenssystem.
- Ventilationen dimensioneras väl och stallbyggnaderna är väl isolerade. Stallbyggnaderna har god kapacitet till uppvärmning, ofta en kombination av golvvärme i aerotemprar eller

värmerör längs väggarna, vilket bidrar till jämn temperatur och torr ströbädd.

- Isolerat golv och tillskottsvärme används vid behov för att säkerställa djurens komfort och låg fuktighet.

Utformningen av de planerade stallbyggnaderna är därmed i linje med BAT-slutsatserna. Erfarenheter från andra anläggningar som använder motsvarande tekniska lösningar visar att torrsubstanshalten i gödseln normalt uppgår till omkring 70 %. Detta kan jämföras med schablonvärdet i Jordbruksverkets beräkningsprogram VERA, som anger en torrsubstanshalt om cirka 50 %. Den högre torrsubstanshalten indikerar att tekniska lösningar i stallarna är effektiva och bidrar till en torr ströbädd, vilket i sin tur medför lägre ammoniakavgång från gödseln.

Valet av tekniker motiveras utifrån att de är tekniskt beprövade, ekonomiskt rimliga att tillämpa i förhållande till anläggningens omfattning och samtidigt ger tydliga miljövinster i form av minskade emissioner till luft samt förbättrad djurhälsa. Sammantaget bedöms därför teknikerna utgöra bästa möjliga teknik för verksamheten.

Ammoniakförlust från gödsellager

Ammoniak kan i varierande omfattning avgå vid lagring av gödsel. Enligt slutsatser om bästa tillgängliga teknik (BAT) för intensiv uppfödning av fjäderfä (European Commission, 2017) kan täckning av fast gödsel från slaktkycklingar och torkad fjäderfägödsel, exempelvis med plast, torv, sågspån eller träflis, bidra till minskade utsläpp till luft. Det är i dagsläget inte bestämt på vilket sätt gödseln ska täckas.

Kvantifiering av ammoniak

Det är förknippat med osäkerheter att räkna fram en exakt emissionsfaktor för ammoniak. Det finns schabloner att använda för beräkning och bolaget har använt Jordbruksverkets program VERA. I stallgödselberäkningarna beräknas produktionen av stallgödsel och förluster av ammoniak från stall och lagring med stöd av uppgifter om antalet djur och typ av produktion. Beräkningarna baseras på djurantal och fasta schabloner i beräkningsprogrammet (Karlsson, Rodhe, 2002). Beräkningarna grundas på en standardfoderstat och tar inte hänsyn till moderna inhysningssystem.

Beräkning kan också genomföras som en stallbalansberäkning som innebär en balansberäkning av ingående och utgående kväve i anläggningen, baserat på den verkliga driften. Kvävetillförsel sker genom de insatta djuren och deras foder och bortförsel är de djur som lämnar anläggningen. Kvar finns kväve i gödsel och en andel av kvävet beräknas avgå som stallförlust. Andelen som avgår som stallförlust är ett schablonvärde för den mängd kväve som hanteras i anläggningen. Jordbruksverket rekommenderar stallbalansberäkning när faktisk drift finns att utgå från, eftersom metoden bygger på verkliga data om insatta djur, foder, strö och de färdigvuxna djur som lämnar anläggningen. Eftersom någon produktion ännu inte bedrivs på platsen, har bolaget använt en stallbalansberäkning från samma anläggning som bolaget har använt vid redovisning av gödselvolymer och spridningsareal. Denna beräkningsmetod bedöms ge den mest verklighetsnära beskrivningen av kväveflöden och ammoniakutsläpp vid anläggningen.

De stallbalansberäkningar som Agellus miljökonsulter har genomfört inför rapportering av BAT-AEL i miljörapportering för anläggningar med slaktkyckling har samtliga resulterat i lägre stallförlust än gränsvärdet enligt BAT-AEL. Eftersom det här rör sig om nyproducerade stallbyggnader finns goda förutsättningar för ett välfungerande stallklimat och en effektiv foderstyrning.

Etableringen av slaktkycklingproduktion på platsen medför utsläpp av ammoniak. Den specifika ammoniakavgången per djurplats bedöms dock vara lägre än de schablonvärden som beräkningarna i VERA baseras på. Detta beror på att anläggningen kommer att tillämpa flera åtgärder i enlighet med BAT, såsom optimerad foderstyrning, god ventilationskapacitet, spillfritt dricksvattensystem och bibehållen hög torrsustanshalt i ströbädden. Sammantaget bedöms dessa åtgärder effektivt minska ammoniakavgången och därigenom begränsa påverkan på omgivningen.

Mot bakgrund av verksamhetens utformning är det sökandens bedömning att ammoniakutsläppen, i förhållande till verksamhetens omfattning, kommer att vara låga och förenliga med bästa tillgängliga teknik.

Bedömning av påverkan på grund av ammoniak

Enligt vad som redovisas ovan deponeras ungefär hälften av den avgivna ammoniaken lokalt, inom 50 km från källan. Stallbalansberäkningen visar att verksamhetens totala ammoniakutsläpp uppgår till

cirka 5 002 kg per år. Av detta bedöms omkring 2 501 kg deponeras lokalt. Beräkningen inkluderar även gödsel som överläts till extern aktör och inte lagras på platsen. Det faktiska ammoniakutsläppet från lagring inom anläggningen är därför lägre. Depositionen av ammoniak sker inte jämnt fördelat på hela ytan. Om den dominerande depositionen sker inom en sektor av 25 % av en cirkel med radie 50 km från källan, blir depositionen cirka 13 gram per ha. Man kan dock inte förvänta sig att depositionen sker jämnt fördelat inom en sådan sektor.

Mot bakgrund av att kvävedepositionen från anläggningen till omgivningen är låg, bedömer bolaget att verksamheten kan bedrivas utan att det uppkommer någon olägenhet av betydelse på grund av ammoniakutsläppet.

Transporter

Verksamheten är förknippad med transporter till och från anläggningen. Drift med slaktkycklingar innebär att små kycklingar transporteras till anläggningen. Dessa förses med foder som transporteras till anläggningen. När produktionsomgången är färdig transporteras djuren bort och likaså ströbädd med gödsel. Övriga transporter är flis för uppvärmning och strö till ströbädden.

Kycklingar lastas vanligtvis ut nattetid för att säkerställa att djuren är lugna vid lastning och att de anländer till slakteriet på morgonen. Transporter i övrigt sker i huvudsak dagtid. Totalt beräknar bolaget att antalet transporter kommer att uppgå till ca 289 transporter för foder, djur och gödsel per år. Tillsammans med flis och övriga transporter beräknas det totala antalet transporter uppgå till ca 350 lastbilar per år.

Transporter till och från verksamheten bedöms huvudsakligen ske via väg 548 (Elestorpsvägen) med vidare anslutning till väg 15. Antalet tunga fordon uppgår till cirka 73 per årsmedeldygn på väg 548 och cirka 485 per årsmedeldygn på väg 15 (Trafikverket, 2025). Årsdygnstrafiken på Elestorpsvägen motsvarar 26 645 lastbilstransporter per år. Verksamheten bedöms generera cirka 700 transportrörelser (tur och retur) per år, vilket motsvarar cirka 2,6 % av det totala antalet lastbilstransporter på den aktuella vägsträckan.

Åtgärder för att minimera transporternas miljöpåverkan omfattar bland annat optimering av fyllnadsgraden i lastbilarna.

Spridningsarealer för gödseln är belägna i närområdet till anläggningen. Transporterna koncentreras i huvudsak till dagtid under vardagar.

Buller

I verksamheten alstras ljud främst från ventilationssystem och transporter till och från anläggningen. En stor del av verksamhetens transporter utgörs av borttransport av gödsel. Dessa transporter sker koncentrerat vid slutet av produktionsomgången (8,5 gånger per år) och i huvudsak under dagtid på vardagar. Den närmaste bostaden finns på fastigheten Elestorp 7:42. Bolaget har mätt avståndet mellan bostad och närmaste stallgavel och till antagen plats med fodersilos (ca 250 respektive 270 meter). Bolaget har beräknat buller från foderleverans med lastbil och ventilation och har summerat fläktljud från tre stallbyggnader till en punkt som motsvarar det närmaste stallet. Med erfarenhet av andra beräkningar har bolaget utgått från ljud från lastbil om 96 dBA, vilket avser ljud från lastbil som använder kompressor för lossning av foder till silo och fläktljud om 75 dBA per stall. Vid addition av tre källor (för tre stall) blir den sammanlagda ljudnivån för ventilation 79,8 dBA, vilket har avrundats till 80 dBA.

Bolaget har använt ett beräkningsverktyg för vindkraftsljud, som tillhandahålls av Naturvårdsverket. Verktöget är relevant även för beräkning av ljud i detta fall, då utbredning av ljud sker utifrån fysiska lagar oavsett om källan är vindkraftverk eller ventilation från stall. Utifrån beräkningen bidrar anläggningen med ca 38 dBA vid närmaste bostad, vilket är lägre än vad som normalt föreskrivs som begränsningsvärde i villkor. Det kan förekomma ljud nattetid vid utlastning av djur. Dessa ljud kan bestå av stängning av bildörr eller liknande. Utlastningen genomförs dock lugnt för att djuren inte ska bli oroliga.

Bolaget bedömer att det inte föreligger förutsättningar för att momentana ljud uppkommer som överskrider 55 dBA. Med hänsyn till de betryggande avstånden till närliggande bostäder, samt det faktum att transporter huvudsakligen sker under dagtid på vardagar, bedömer sökanden att driften inte kommer ge upphov till ljud i sådan omfattning att det orsakar olägenhet av betydelse för omgivningen. Bolaget gör

bedömningen att verksamhetens föreslagna villkor avseende ljudnivåer därmed kommer att kunna uppfyllas.

Kemikalier och avfall

Bolaget avser att använda sådana kemiska produkter som är vanligt förekommande i slaktkycklinguppfödning exempelvis desinficeringsmedel, rengöringsmedel, diesel, eldningsolja och råttgift. Hantering och förvaring av kemiska produkter kommer att ske på ett sådant sätt att risken för spill och läckage minimeras. Eventuella rester eller spill omhändertas som farligt avfall.

I verksamheten uppkommer avfall som är vanligt förekommande i liknande verksamheter så som LED-lyskällor, färgrester, kadaver och batterier. En verksamhet med slaktkycklingsuppfödning ger upphov till begränsade mängder avfall och få avfallsslag. Kadaver kommer att förbrännas i fastbränslepanna eller hämtas av en godkänd entreprenör för omhändertagande. Vid de situationer som kadaver inte förbränns direkt placeras dessa i papperspåse och förvaras i kylskåp eller frysbox. Askan från fastbränslepannan kommer att samlas upp i en täckt container och återföras till mark, efter beräkning av lämplig giva i relation till innehåll av fosfor och tungmetaller. Övrigt avfall kommer att förvaras på ett sätt som inte riskerar att förorena omgivningen.

Energi

Stallbyggnaderna kommer att värmas upp med hjälp av en fastbränslepanna. Valet av uppvärmningssystem syftar till att säkerställa en jämn temperaturfördelning och ett gott djurvälståndsklimat, samtidigt som energianvändningen optimeras. Fastbränslepannan kommer att eldas med biobränsle i form av flis. Vid driftstopp i fastbränslepannan kommer en reservoljepanna att tas i drift. Detta är nödvändigt eftersom kycklingarna är känsliga för temperaturfall.

El kommer främst att användas för belysning, ventilation och drift av teknisk utrustning. Bolaget förväntar sig att verksamheten kommer att förbruka cirka 230 000 kWh per år och uppskattar att verksamheten kommer att förbruka omkring 2 250 m³s flis per år. Energi i skogsflis uppgår till cirka 0,8–1 MWh per m³s flis. Energiförbrukningen för uppvärmning med flis uppgår därmed till omkring 1 800–2 250 MWh per år. Diesel används för anläggningens reservelkraftverk och vid utgödsling av stall.

Verksamheten kommer att vara byggd enligt de senaste standarderna för energieffektivitet och miljöhänsyn. Stallbyggnaderna kommer att vara utrustade med optimerad ventilation, energieffektiv belysning samt modern utrustning med låga energiförluster. Uppvärmningen sker genom fastbränslepanna, vilket bidrar till en hög andel förnybar energi i verksamheten. Bolaget strävar efter att anpassa uppvärmningen till vad som är nödvändigt för djurens välfärd. Uppvärmning sker kontinuerligt under vinterhalvåret och efter behov under sommarhalvåret. Sammantaget är anläggningen utformad för att ha låg energianvändning och minskad klimatpåverkan.

Vattenuttag

Verksamhetens vattenförbrukning under den dagliga driften utgörs huvudsakligen av dricksvatten till fåglarna. Baserat på erfarenheter från liknande verksamheter bedöms dricksvattenbehovet uppgå till cirka 7 000 m³ per år, vilket motsvarar omkring 23 m³ per dygn under perioder då djuren hålls i stallarna.

Mellan varje produktionsomgång tvättas stallarna med högt tryckstvätt. Detta sker i genomsnitt cirka 8,5 gånger per år och medför en total vattenförbrukning om cirka 840 m³ per år. Tvättningen av stallarna bedöms pågå under ca fyra dagar per omgång, det dagliga vattenuttaget för tvätt beräknas därmed inte avvika från den löpande driften med dricksvatten till djuren.

Verksamheten har tre borrhade brunnar för vattenförsörjning, vilket ökar driftsäkerheten och säkerställer tillgången till vatten vid eventuella driftstörningar. Den brunnen som är borrhad senast är från 2025 och har en kapacitet om 2 700 liter per timme. De två övriga har en kapacitet om tillsammans 1 700 liter per timme. Sammantaget finns betryggande kapacitet för uttag av vatten till anläggningen. Den sammanlagda vattenförbrukningen för den planerade verksamheten beräknas uppgå till cirka 7 840 m³ per år, vilket motsvarar ett genomsnittligt uttag om cirka 21,5 m³ per dygn. Detta kan jämföras med brunnarnas uttagskapacitet, som har en sammanlagd kapacitet om över 100 m³ per dygn.

Utifrån en samlad bedömning av SGU:s kartunderlag, de hydrogeologiska förutsättningarna och resultat från provpumpningar i befintliga brunnar bedöms det finnas god tillgång till grundvatten för anläggningens behov. Avståndet till närliggande brunnar är tillräckligt för att undvika påverkan och verksamhetens vattenuttag bedöms

kunna ske utan risk för påverkan på vare sig enskilda eller allmänna intressen.

Risker

En beredskapsplan för olyckshändelser, läckage och spill kommer att upprättas i samband med verksamhetens uppstart. I det fall en brand utbryter i stall kan branden bekämpas med vatten. Att i förväg bedöma mängden brandvatten som krävs för att bekämpa en brand är mycket svårt, eftersom mängden vatten beror på många faktorer. Dessa inkluderar bland annat när i skedet en brand försöker bekämpas, var branden är och vilka taktiska beslut som tas. Ett vanligt sätt att uppskatta mängden brandvatten som krävs är genom att använda sig av en matematisk korrelation mellan den potentiella brandens area och mängden vatten som krävs. Korrelationerna härstammar från faktiska bränder där den totala brandytan och vattenåtgången studerats. Metoderna är från 90-talet och sedan dess har både teknik och metodik utvecklats, varför det är troligt att mängden vatten idag är mindre.

En fullt utvecklad brand i stallet kommer dock sannolikt inte att bekämpas, utan insatsen inriktas på att förhindra spridning till andra byggnader. Ett realistiskt scenario för en släckningsinsats utgör en brand i förrummet till stallet, där det finns installationer för bland annat reservvärme och tvättmöjlighet för personal. Utrymmena består av egna brandceller med en yta om ca 60 m². En brand i detta utrymme, om den bekämpas med vatten, behöver utifrån bolagets beräkningar ca 60 m³ vatten.

Anläggningen kommer att utrustas med brandsläckare och annan släckutrustning placerad så att tillgången är god och gångavståndet till närmaste släckutrustning inte överstiger rekommenderade avstånd. Utrustningen dimensioneras och placeras i enlighet med gällande branschpraxis och råd från myndigheter och med särskild hänsyn till byggnadens storlek, utformning och verksamhetens karaktär. Stallbyggnaderna kommer i övrigt att utformas i enlighet med gällande rekommendationer från Lantbrukets brandskyddskommitté (LBK), med beaktande av byggnadernas användning och riskprofil.

Stallbyggnaderna är försedda med golvbrunnar som är anslutna till anläggningens tvättvattenbrunn. Detta möjliggör uppsamling av släckvatten vid en eventuell brand, vilket minskar risken för att nedsmutsat vatten sprids till omgivande miljö. Om släckvatten trots detta skulle nå omkringliggande mark, kommer saneringsåtgärder att vidtas efter att branden har släckts, i dialog med räddningstjänst och berörd

tillsynsmyndighet. Hanteringen är utformad för att minimera miljöpåverkan och uppfyller enligt vår bedömning kraven enligt miljöbalkens försiktighetsprincip.

Statusrapport

Den nuvarande markanvändningen på platsen för den planerade verksamheten utgörs av jordbruksmark där det under överskådlig tid har bedrivits växtodling. I verksamheten kommer produkter så som rengöringsmedel, desinfektionsmedel, råttgift och diesel att användas.

Sökanden bedömer att den planerade hanteringen av hälso- och miljöfarliga ämnen inom verksamheten inte medför någon betydande risk för förorening. Bedömningen grundas på att ämnena förekommer i begränsade mängder, på deras egenskaper och på att anläggningen planeras och utformas i enlighet med gällande regelverk och vedertagen praxis, med skyddsåtgärder för att förebygga påverkan på mark samt yt- och grundvatten. Vid bedömningen har även hänsyn tagits till att långvarig påverkan av små mängder och risken för utsläpp i samband med olyckor kan bidra till förorening.

Mot denna bakgrund bedöms det inte föreligga någon betydande risk för förorening av mark eller vatten. Sökanden yrkar därför att verksamheten inte behöver upprätta någon statusrapport.

BAT-slutsatser

Anläggningen omfattas av industriutsläppsförordningen och tillhörande krav på årlig rapport avseende tillämpningen av bästa [tillgängliga] teknik, BAT-slutsatser. Jordbruksverket tillhandahåller vägledning för rapportering av BAT-slutsatserna för bland annat fjäderfä. Vägledningen innehåller, förutom listor på godkända tekniker, även gränsvärden (BAT-AEL) för vissa utsläpp.

De stallbalansberäkningar som Agellus miljökonsulter har genomfört inför rapportering av BAT-AEL i miljörapportering för anläggningar med slaktkyckling har samtliga resulterat i lägre stallförlust än gränsvärdet enligt BAT-AEL. Eftersom det här rör sig om nyproducerade stallbyggnader finns goda förutsättningar för ett välfungerande stallklimat och en effektiv foderstyrning.

Anläggningen kommer att tillämpa flera åtgärder i enlighet med BAT, såsom optimerad foderstyrning, god ventilationskapacitet, spillfritt dricksvattensystem samt bibehållen hög torrsubstanshalt i

ströbädden. Sammantaget bedöms dessa åtgärder effektivt minska ammoniakavgången och därigenom begränsa påverkan på omgivningen.

Mot bakgrund av verksamhetens utformning är det sökandens bedömning att ammoniakutsläppen, i förhållande till verksamhetens omfattning, kommer att vara låga och förenliga med bästa tillgängliga teknik.

Inkomna yttranden

Av det yttrande som kommit in framgår bl.a. följande.

Samhällsbyggnadsnämnden i Laholms kommun

Samhällsbyggnadsnämnden tillstyrker ansökan om tillstånd till att uppföra och driva stall för djurhållning med slaktkycklingar på fastigheten Elestorp 7:425 med följande synpunkter:

- Samhällsbyggnadsnämnden ser positivt på en igångsättnings-tid om 7 år enligt verksamhetens motivering.
- Under förslaget villkor 9 anser samhällsbyggnadsnämnden att allt avfall som uppkommer i verksamheten ska hanteras så att återanvändning eller återvinning främjas. Avfall som för närvarande inte kan återanvändas eller återvinnas ska omhändertas på ett sätt som godkänns av tillsynsmyndigheten.
- Under förslaget villkor 12 anser samhällsbyggnadsnämnden att kontrollprogrammet ska skickas in till tillsynsmyndigheten senast 3 månader efter [att] tillståndet tagits i anspråk.
- Miljöprövningsdelegationen bör överlåta med stöd av 22 kapitlet 25 § tredje stycket miljöbalken att föreskriva ytterligare villkor angående hanteringen av aska från fastbränslepannan samt omhändertagande av kemiska produkter och farligt avfall samt efterbehandling [när] verksamheten helt eller delvis upphör.

Miljöprövningsdelegationens överväganden

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att Ängabergs Lantbruks AB har genomfört samråd och upprättat en miljökonsekvensbeskrivning

enligt bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken och miljöbedömningsförordningen (2017:966). Miljöprövningsdelegationen finner att inlämnad miljökonsekvensbeskrivning efter gjorda kompletteringar uppfyller kraven och kan godkännas enligt 6 kap. 42 § miljöbalken.

Statusrapport

Miljöprövningsdelegationen bedömer utifrån bolagets redovisning att risken är liten för att verksamheten medför föroreningsskada inom det område där verksamheten avses bedrivas och att det därför inte krävs en statusrapport enligt 1 kap. 23 § industriutsläppsförordningen (2013:250).

Tillåtlighet

Planförhållanden

Enligt 2 kap 6 § miljöbalken får tillstånd inte meddelas i strid med gällande detaljplan eller områdesbestämmelser. Det aktuella området omfattas inte av någon sådan reglering.

I gällande översiktsplan anges att den produktiva fullåkersbygden ska bibehållas genom att fältens storlek och geometri bevaras vid enstaka bostadsbebyggelse. I planen anges också att byggnation på jordbruksmark kan vara motiverad när den är nödvändig för utveckling av platsbundna areella näringar. Den sökta verksamheten bedöms vara förenlig med gällande översiktsplan.

Industriutsläppsverksamhet

Den sökta verksamheten berörs av BAT-slutsatser för intensiv uppfödning av fjäderfä eller gris, i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU.

Av 1 kap. 13 § industriutsläppsförordningen följer att slutsatser om bästa tillgängliga teknik (Best Available Technique) ska användas som referens vid tillståndsprövning. För verksamheten finns fastställda BAT-slutsatser med begränsningsvärde för ammoniakutsläpp från stallar, så kallad BAT-AEL. För slaktkycklinguppfödning ska intervallet 0,01–0,08 kg NH₃ per djurplats och år kunna innehållas.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten, om den bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut och om de åtgärder som redovisas i ansökan vidtas, kommer att vara förenlig med kravet på bästa tillgängliga teknik.

Utsläpp till luft

Minimering av ammoniakutsläpp från lagring av stallgödsel är en viktig åtgärd för att nå det nationella miljömålet *Ingen övergödning* och för att minimera risken för luktstörningar. Bolaget har redovisat att gödseln kommer att lagras på en gjuten platta med stödmurar eller transporteras bort direkt efter utgödsling till extern mottagare. Gödseln kommer att täckas över.

Det kväve som tillförs vid utfodring och som inte tas upp av djuren hamnar i gödseln. Redan när man utfodrar djuren kan man göra åtgärder för att minimera ammoniakförlusterna. Att optimera foderstaten för råproteinhalt och aminosyrasammansättning sänker gödselns kväveinnehåll och därmed ammoniakavgången från gödseln. Bolaget avser att bland annat tillämpa foderstyrning med fasutfodring, vilket bidrar till minskade kväveutsläpp från stallbyggnaderna.

Miljökvalitetsnormer och utsläpp till vatten

Gödsel lagras på tät gödselplatta med uppsamling av lakvatten i en tvättvattenbrunn alternativt med tak över plattan. Gödseln är mycket torr. Förluster av kväve från stall och lagring minimeras i enlighet med bästa möjliga teknik och BAT-slutsatser. I ansökan redovisas att jordbruket bedrivs utifrån en växtodlingsplan, där tillförsel av växtnäring till jordbruksmark sker med hänsyn till ett effektivt växtnäringsutnyttjande.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten, med angivna skyddsåtgärder och fastställda villkor, inte försämrar möjligheterna att uppfylla miljökvalitetsnormerna för vattenförekomsten Vessingeån.

Buller, lukt och omgivande bebyggelse

Den närmaste bostaden ligger cirka 250 meter från den planerade anläggningens ytterkant. Gödseln kommer att täckas vid lagring och verksamheten kommer att bedrivas med betryggande avstånd till närliggande bostäder. Miljöprövningsdelegationen bedömer att djurhållningen är av sådan omfattning att störande lukt kan uppkomma vid vissa väderförhållanden och särskilt i kombination med hantering av fjäderfägödsel, så som utlastning och transport.

Av den bullerberäkning som redovisats i miljökonsekvensbeskrivningen framgår att bullernivåer vid bostäder, enligt *Naturvårdsverk-*

ets vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller, inte kommer att överskridas.

Miljöeffekterna från den befintliga verksamheten är kända och med de åtgärder som bolaget har beskrivit och de skyddsåtgärder som fastställs i villkor, bedöms inte någon oacceptabel störning p.g.a. lukt eller buller uppkomma från den planerade verksamheten. Viss lukt får dock accepteras av dem som bor eller vistas i en jordbruksbygd.

Miljömål

De miljömål som berörs av verksamheten är bl.a. Ett rikt odlingslandskap, Ingen övergödning, Begränsad klimatpåverkan och Frisk luft. Med hänsyn till de åtgärder som bolaget angett i ansökan och med de villkor som fastställs för verksamheten anser Miljöprövningsdelegationen att verksamheten är förenlig med de berörda miljömålen.

Information

Om en fornlämning påträffas under anläggnings- eller återställningsarbete, ska arbetet omedelbart avbrytas till den del fornlämningen berörs. Den som leder arbetet ska omedelbart anmäla förhållandet till länsstyrelsen (2 kap. 10 § andra stycket kulturmiljölagen 1988:950).

Motivering av villkor

Villkor 1, allmänna villkoret

Bolaget bör åläggas att följa de åtaganden som gjorts i ansökan och under ärendets handläggning och som inte kan kopplas till ett specifikt villkor.

Villkor 2, buller

De föreskrivna nivåerna är de som normalt föreskrivs som villkor. Det har i ärendet inte framkommit några skäl som motiverar strängare eller mildare krav än dessa. Bolaget har redovisat att ljudet från verksamheten inte kommer att överskrida de ljudnivåer som anges i Naturvårdsverkets vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller. Det föreligger inte några direkta förutsättningar för momentana ljud nattetid. Bullerkraven bör därför kunna fastställas enligt gällande praxis.

Villkor 3–7, hantering av organiska gödselmedel, foder och tvättvatten

Spill av organiska gödselmedel och foder kan innebära att det uppstår en negativ påverkan på miljön eller människors hälsa och därför bör åtgärder vidtas för att minimera denna risk. Tiden är en viktig faktor för när spill kan bli en olägenhet. Därför bör spill tas om hand så snart det är praktiskt möjligt.

Minimering av ammoniakutsläpp från lagring av stallgödsel är en viktig åtgärd för att nå det nationella miljömålet *Ingen övergödning* och för att minimera risken för luktstörningar. Lagring av stallgödsel bör därför ske så torrt och vindskyddat som möjligt, vilket överensstämmer med det som bolaget beskrivit i ansökan. För att få kunskap om växtnäringsinnehållet i gödseln och hur fördelning av växtnäringsämnen på bästa sätt ska ske på åkermark, är det nödvändigt att innehållet av växtnäringen i stallgödseln undersöks.

Hantering av tvätt- och spolvatten, som kan innehålla mindre mängder rengöringsmedel och näringsämnen, kan förorena mark och vatten vid utsläpp. Det finns därför miljömässiga skäl att reglera hanteringen av sådant vatten för att minimera risken för att mark eller vatten ska förorenas. Bolaget har i ansökan angett att lagringskapaciteten för tvättvatten kommer att motsvara 10 månaders produktion av tvättvatten. I enlighet med detta bedöms lagringskapaciteten för tvättvatten kunna garanteras och föreskrivet villkor 6 kan innehållas.

Bolaget har yrkat ett villkor om skriftliga avtal för säkerställande av tillräcklig spridningsareal och lagringskapacitet. Villkoret syftar till att den gödsel som uppkommer i verksamheten ska kunna omhändertas på ett miljömässigt godtagbart sätt. Om verksamheten inte själv har tillräcklig spridningsareal behöver det finnas annan avsättning för gödseln. Skriftliga avtal gör det möjligt att kontrollera att tillräcklig avsättning finns. På motsvarande sätt behöver verksamheten ha tillräcklig lagringskapacitet för gödseln. Tillräcklig lagringskapacitet medför att gödsel inte sprids under ogynnsamma förhållanden, med risk för växtnäringsförluster och negativ påverkan på vattenförekomster.

Villkor 8–11, spridning av organiska gödselmedel

Spridning av gödselmedel vid lämpliga väderförhållanden minskar risken för ammoniakförluster, ytavrinning och luktolägenheter. Spridning av tvätt- och spolvatten bör ske under förhållanden som

möjliggör ett effektivt växtnäringssutnyttjande och samtidigt minimerar risken för ytavrinning och utlakning.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att ett avstånd om 30 meter bör hållas till vattentäkter för att undvika negativ påverkan på dricksvattenkvaliteten. Även om det i dagsläget inte finns några kända vattentäkter i direkt anslutning till bolagets spridningsareal, kan spridningsarealen komma att förändras under tillståndstiden, genom exempelvis tillkommande arrenden. Villkoret säkerställer ett tillräckligt skydd för dricksvattnet, även vid framtida förändringar av spridningsarealen.

En stor del av bolagets spridningsareal uppnår fosforklass IV B. Den ekologiska statusen för vattenförekomsten Vessingeån är måttlig. Jordbruk bedöms ha en betydande påverkan på vattenförekomsten avseende totalfosfor och det finns risk för övergödning p.g.a. belastning av näringsämnen från jordbruk. Jordbruksverket har i rapporten *"Rekommendationer för gödsling och kalkning, 2026"* redovisat vilka fosforgivor som rekommenderas för olika grödor på mark i olika fosforklasser. Vid odling av potatis på mark i fosforklass IV B rekommenderas t.ex. en fosforgiva om 20 kg per hektar. För vårkorn, höstvetete och ärter rekommenderas ingen tillförsel av fosfor på mark i fosforklass IV B.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att det är angeläget att minska risken för läckaget av fosfor till Vessingeån och att det därmed är motiverat att begränsa fosforgivan på marker med fosforklass IV B. På arealer med P-AL klass IV B bör därför fosfortillförseln som genomsnitt under en femårsperiod högst motsvara det som förs bort med skörden med undantag för spridningsareal avsedd för potatis, eftersom denna gröda har höga fosforbehov.

Villkor 12–14, kemiska produkter och avfall

Det är viktigt att förvaring, lagring och hantering av kemiska produkter och farligt avfall sker på ett betryggande sätt och i övrigt så att eventuellt spill och läckage kan samlas upp och omhändertas på ett miljömässigt lämpligt sätt.

Samhällsbyggnadsnämnden i Laholms kommun har föreslagit att allt avfall som uppkommer i verksamheten ska hanteras så att återanvändning eller återvinning främjas. Vidare föreslår nämnden att avfall som för närvarande inte kan återanvändas eller återvinnas ska omhändertas på ett sätt som godkänns av tillsynsmyndigheten.

Miljöprövningsdelegationen instämmer i att det finns ett behov av att hanteringen av avfall avseende återanvändning och återvinning regleras i ett villkor, för att spara på resurser och för att minska risken för spridning av farliga ämnen i miljön. Delegationen bedömer däremot att det inte finns tillräckliga skäl att föreskriva att omhändertagande av avfall, som inte kan återanvändas eller återvinnas, ska godkännas av tillsynsmyndigheten. Hanteringen av avfall regleras redan i tillräcklig omfattning i gällande avfallslagstiftning och kan följas upp inom ramen för tillsyn enligt miljöbalkens bestämmelser.

Stallbyggnader kommer att värmas upp genom förbränning av flis. Bolaget avser också att förbränna ca 6 500 kg kycklingkadaver per år. Aska från fastbränslepannor kan klassificeras olika beroende på dess innehåll av bl.a. metaller och om syftet med att blanda askan med stallgödsel är kvittblivning. Askans näringsinnehåll är beroende av vilket material som förbränns. Som utgångspunkt bör aska ses som ett avfall som ska tas om hand på annat sätt än att blanda det med stallgödsel. Om askan däremot innehåller mineraler eller näringsämnen som är till nytta vid odling, utan att den riskerar att förorena mark eller vatten, bör tillsynsmyndigheten kunna reglera sådan hantering.

Villkor 15, utsläpp till luft

Fastbränslepannan är av mindre storlek (ca 800 kW). Redovisad reningsteknik med multicyklon bedöms vara tillräcklig för att minimera risken för att olägenhet ska uppstå.

Villkor 16, kontrollprogram

Enligt förordningen (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll ska en verksamhetsutövare fortlöpande och systematiskt undersöka och bedöma riskerna med verksamheten från hälso- och miljösynpunkt. Resultatet ska dokumenteras. En del i egenkontrollen är att ha ett kontrollprogram och Miljöprövningsdelegationen fastställer därför ett villkor om detta.

Villkor 17, avveckling

Bolaget har yrkat ett villkor för avveckling av verksamheten. Miljöprövningsdelegationen bedömer att villkoret är motiverat för att säkerställa att verksamheten, när den helt eller delvis upphör, avvecklas på ett sådant sätt att risken för olägenhet begränsas. Vid avveckling kan exempelvis kemikalier och avfall finnas kvar inom

verksamhetsområdet som behöver tas om hand på ett miljömässigt godtagbart sätt.

Delegation D1, åtgärder för att begränsa lukt

Om det, trots de skyddsåtgärder som fastställts i villkor och det som bolaget har åtagit sig, uppstår olägenheter p.g.a. lukt är det lämpligt att tillsynsmyndigheten kan fastställa villkor om åtgärder för att minimera risken för att luktolägenheter uppstår.

Delegation D2, omhändertagande av tvätt- och spolvatten

Bolaget har redovisat att tillräcklig lagringskapacitet finns att tillgå och att lagringskapaciteten för tvättvatten kommer att motsvara 10 månaders produktion av tvättvatten. Tillsynsmyndigheten ges möjlighet att vid behov besluta om annat omhändertagande av tvätt- och spolvatten, om det i det enskilda fallet bedöms vara lämpligt ur miljösynpunkt.

Delegation D3, hantering av aska från fastbränslepanna

Om bolaget kan visa att aska från fastbränslepannan innehåller näringsämnen eller mineraler som är till nytta för odling och inte innehåller andra ämnen som riskerar att förorena mark eller vatten, bör tillsynsmyndigheten få medge inblandning av askan i fjäderfä gödsel och föreskriva villkor för denna hantering. Askans innehåll varierar beroende på bränslet, varför det är mer ändamålsenligt att tillsynsmyndigheten kontinuerligt kan reglera hanteringen och ställa krav som motverkar risken för förorening av mark och vatten, men inte ett godtagbart resursutnyttjande. Tillsynsmyndighetens bedömning bör baseras på analyser av tungmetallinnehåll samt näringsämnen (P, Ca, Mg och K).

Delegation D4, avveckling

Eftersom det på förhand är svårt att förutse vilka förhållanden som råder vid tidpunkten för avveckling och vilka åtgärder som då behövs bör tillsynsmyndigheten ges möjlighet att föreskriva ytterligare villkor för omhändertagande av kemikalier och avfall. Delegation av villkoret säkerställer att kvarvarande kemikalier och avfall inte medför en risk för förorening eller annan negativ påverkan på människors hälsa eller miljön.

Verkställighet

När det finns skäl till det får prövningsmyndigheten enligt 22 kap. 28 § miljöbalken förordna att tillståndet får tas i anspråk även om beslutet

inte har vunnit laga kraft. Det ankommer på verksamhetsutövaren att påvisa konkreta skäl för ett verkställighetsförordnande. Miljöprövningsdelegationen bedömer, mot bakgrund av skäl som sökanden åberopar, att det föreligger beaktansvärda nackdelar för sökanden att invänta ett lagakraftvunnet beslut. Nackdelarna får anses väga tyngre än de intressen som talar för att ett lagakraftvunnet avgörande ska inväntas. Sökandens yrkande om verkställighetsförordnande ska därför bifallas.

Igångsättningstid

Bolaget har yrkat en igångsättningstid om sju år för den planerade anläggningen. Miljöprövningsdelegationen bedömer att denna tid kan godtas.

Sammanfattning

Genom de åtaganden som bolaget gjort och de försiktighetsmått som föreskrivs i villkoren till detta beslut finner Miljöprövningsdelegationen att hinder inte föreligger enligt miljöbalkens hänsyns- och tillåtlighetsregler mot att meddela bolaget tillstånd till den verksamhet som avses bedrivas.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av chefsjurist Peter Jupén, ordförande, och Karin Sigvardsson, miljösakkunnig. Miljöhandläggare Sabine Karlsson har varit föredragande, men inte deltagit i beslutet.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Kopia till

Naturvårdsverket; registrator@naturvardsverket.se

Havs- och vattenmyndigheten; havochvatten@havochvatten.se

Jordbruksverket; jordbruksverket@jordbruksverket.se

Samhällsbyggnadsnämnden i Laholms kommun; samhallsbyggnadsnamnden@laholm.se

Länsstyrelsen i Hallands län; halland@lansstyrelsen.se

Ombud: stefan.fahlstedth@agellus.se

Bilagor

1. Karta över verksamhetsområdet med alternativa utformningar

Bilaga 1

Bild 1: Visar anläggningen utformad med två stallbyggnader markerade med blå rektanglar och anläggningsområdet som omfattas av ansökan med orange streckad rektangel. Objekt nummer fem är fastbränsleanläggning, med två alternativa placeringar.

Bild 2: Visar anläggningen utformad med tre stallbyggnader i nord-sydligt läge markerade med blå rektanglar och anläggningsområdet som omfattas av ansökan med orange streckad rektangel. Objekt nummer fem är fastbränsleanläggning, med två alternativa placeringar.

Bild 3: Visar anläggningen utformad med tre stallbyggnader i öst-västligt läge markerade med blå rektanglar och anläggningsområdet som omfattas av ansökan med orange streckad rektangel. Objekt nummer fem är fastbränsleanläggning, med två alternativa placeringar.